

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 10C/442/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203515
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hvastová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7813203515.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Agnesou Hvastovou, v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., IČO: 264 29 705, Politických vëzňů 1272/21, Nové Mësto, 110 00 Praha 1, ČR, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi J. J., J.. XX. XX. XXXX, G. K., Ž. XXX, o uplatnenie pohľadávky 1.659,48 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu o zaplataenie zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne zo sumy 1670,27 Eur od 04.08.2010 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 2697,50 Eur, zo sumy 1659,48 Eur od 11.05.2012 do zaplataenia a 6 % ročného úroku zo sumy 1670,27 Eur od 26.10.2010 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 155,00 Eur, zo sumy 1659,48 Eur od 11.05.2012 do 03.10.2013 z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ podal návrh na uplatnenie pohľadávky, v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom sa domáhal zaplataenia zmenkovej sumy vo výške 1.659,48 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.670,27 Eur od 04. 08. 2010 do 10. 05. 2012, čo predstavuje sumu 2.697,50 Eur, zo sumy 1.659,48 Eur od 11. 05. 2012 do zaplataenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1.670,27 Eur od 26. 10. 2010 do 10. 05. 2012, čo predstavuje sumu 155,- Eur, zo sumy 1.659,48 Eur od 11. 05. 2012 do zaplataenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zo zmenkovej sumy, čomu zodpovedá suma 5,57 Eur a zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

2. Okresný súd Rožňava rozsudkom č. k.: 10C/442/2013 - 67 zo dňa 16.12.2014 zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 1.659,48 Eur spolu so 6 % ročným úrokom odo dňa 03. 10. 2013 do zaplataenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 5,57 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

3. Proti výroku predmetného rozsudku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, voči výroku, ktorým súd zamietol 6 % ročný úrok odo dňa doručenia žalobného návrhu odporcovi ako aj voči výroku o trovách konania podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie.

4. Krajský súd v Košiciach po preskúmaní rozsudku súdu 1. stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo, pripustil späťvzatie žaloby v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v tejto časti zrušil rozsudok a konanie zastavil. Zároveň zrušil rozsudok v prevyšujúcej časti uplatneného úroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

5. Odvolací súd uviedol, že postupom podľa § 214 ods.2 O.s.p., preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods.1, 3 O.s.p. a rozsudok zrušil podľa § 221 ods.1 O.s.p., a to so zreteľom na skutočnosti uvedené v odvolaní musel byť urobený záver, že odôvodnenie rozsudku nezodpovedá kritériám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O. s. p. a zásadám súdnej praxe, preto je rozsudok aj nepreskúmateľný. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ÚS SR) opakovane judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa Čl.46 ods.1 Ústavy SR (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov; ďalej len Ústava), Čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.; ďalej len Listina) a Čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.; ďalej len Dohovor) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Z ustanovenia § 153 ods.1 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

6. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvého stupňa ani nemohol mať podklady pre úplné zamietnutie návrhu navrhovateľa, a to aj vzhľadom na závery zo spoločného stanoviska Občianskoprávneho a Obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2015), keďže minimálne mal odôvodniť rozhodnutie v prevyšujúcej časti aj tým, že ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Zároveň podľa stanoviska NS SR súd aj keby nevidel žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, musí pristúpiť k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnosť neplatnosti úkonu, keď odporca podpísal zmenku Pohotovosti pre CD Consulting, s.r.o. ČR.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu odporuje výška úrokov zásadám dobrých mravov, avšak bez argumentov nie je možné zamietnuť návrh navrhovateľa bez aplikácie spoločného stanoviska Občianskoprávneho a Obchodného kolégia NS SR v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľa, kde vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ, avšak zmenka bola vystavená pre Pohotovosť (navrhovateľom je Consulting).

8. V súlade s vyššie uvádzanými právnymi závermi súdu vyššieho stupňa vyplývajúcimi z jeho uznesenia (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k.: 5Co/587/2015 - 106 zo dňa 22. 03. 2016) tunajší súd opätovne pristúpil k prejednaniu predmetnej právnej veci.

9. Dňa 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR spoločné stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledujúcom znení :

10. I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že :

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

11. II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

12. III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

13. Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93.

14. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd môže aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky preskúmať a posúdiť nárok na uplatnený zmenkový úrok, či tento nie je uplatnený v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na jeho výšku, teda platnosť dohody o zmenkovom úroku súd skúma ex off. Súd má teda právo a povinnosť vyhodnotiť, či dohodnutý úrok je primeraný a ak túto podmienku nespĺňa, návrh v časti úroku zamietnuť.

15. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 OZ).

16. Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

17. Zmenkový úrok rovnako ako úroky dohodnuté pri poskytovaní pôžičky alebo úveru predstavuje odmenu za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu.

18. Zmenkový zákon ako osobitný predpis a ani Občiansky zákonník ako všeobecný predpis neustanovujú, do akej výšky je možné dojednať zmenkový úrok, ktorý je teda predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmenkového vzťahu, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ust. § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky vrátane zmenkového úroku dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012 sp.zn. 5 Cdo 26/2011).

19. Vychádzajúc z vyššie uvedeného zastáva súd názor, že dohodnutá výška zmenkového úroku 91,25 % ročne podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase vystavenia zmenky, kedy úrokové sadzby boli nižšie ako 14 % ročne pri spotrebiteľských úveroch a ostatných úveroch pre domácnosti poskytované bankami, z ktorého dôvodu je dohoda o zmenkovom úroku v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná v zmysle ustanovenia § 39 OZ ako celok.

20. Dohoda o zmenkovom úroku tvorí nedeliteľný celok a podľa obsahu ju nemožno deliť tak, ako to má na mysli ust. § 41 OZ, a teda určiť za neplatnú len tú časť dohody, ktorú vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov považuje súd za neprimeranú a v prevyšujúcej časti priznať zmenkový úrok. Z neplatnej dohody nie je možné priznať žiadne plnenie, a teda ani zmenkový úrok po čiastočnom späťvzátí návrhu vo výške 0,06% denne zo zmenkovej sumy.

21. Z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné navrhovateľovi priznať zmenkový úrok v dohodnutej výške 0,25% denne, teda 91,25% ročne zo zmenkovej sumy, ale ani v inej výške (0,06 % denne) tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

22. Pokiaľ ide o zaplatenie zákonného úroku 6 % ročne odo dňa zročnosti zmenky v zmysle ust. § 48 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., navrhovateľ nepreukázal v konaní, kedy bola odporcovi predložená zmenka na platenie, a kedy sa teda stala zročnou. Súd zároveň dodáva, že v bode 8.1 treťom odseku návrhu na uplatnenie pohľadávky, kde navrhovateľ opísal okolnosti predloženia zmenky (a ani v iných bodoch návrhu) nie je uvedený údaj, kedy bola zmenka predložená odporcovi k zaplateniu a uvedené je len všeobecne: "Indosant predložil zmenku k zaplateniu..." bez konkretizácie, kedy a za akých okolností k tomu došlo. Navrhovateľ ani počas konania, a ani v odvolacom konaní nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci tú skutočnosť, že zmenka sa stala zročnou 26.10.2010, pričom dôkazné bremeno v tomto

smere bolo na navrhovateľovi. Súd preto ustálil moment predloženia zmenky na platenie odporcovi ako deň, kedy odporcovi bol doručený súdom návrh na uplatnenie pohľadávky (2.10.2013) a následne zročnosť zmenky nasledujúci deň, t. j. 3.10.2013, od ktorého priznal navrhovateľovi 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy. Za obdobie do zročnosti zmenky tento zákonný úrok nepatrí, preto súd návrh na zaplatenie zákonného úroku zo sumy 1670,27 Eur od 26.10.2010 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 155,00 Eur, zo sumy 1659,48 Eur od 11.05.2012 do 03.10.2013 (vrátane) zamietol.

23. Podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

24. Navrhovateľ bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznanej zmenkovej istiny vo výške 1.659,48 Eur, čiastočne ohľadom 6 % úroku a zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu a čiastočne aj ohľadom uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy, preto súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal s poukazom na vyššie citované ustanovenie.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku je prípustné odvolanie v zmysle ust. §§ 355 a 356 CSP.

Odvolanie je možné podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Rožňava.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.